

PROGRAM DORA: LETNO POROČILO 2021

Pripravili: sodelavci programa DORA

Izdal: Onkološki inštitut Ljubljana, marec 2022

e-ISSN: 2670-5222

KAZALO

Povzetek	3
1. Upravljanje programa DORA	4
1.1. Upravljanje programa DORA: organi programa	4
1.2. Strokovni nadzor.....	7
1.3. Register in klicni center programa DORA	10
1.4. Izobraževanje	11
1.5. Komuniciranje.....	13
1.6. Raziskovanje	15
2. Zdravstvene storitve v programu DORA: rezultati strokovnega dela	19
2.1. Pokritost programa DORA in lokacije izvajanja v letu 2021	19
2.2. Število mamografij	20
2.3. Udeležba v programu DORA	20
2.4. Konsenz konference in nadaljnja obravnava letu 2021	23
2.5. Raki, odkriti v presejalnem programu DORA	24
2.7. Kazalniki kakovosti	24

Povzetek

Letno poročilo za leto 2021 predstavlja aktivnosti programa DORA na področju upravljanja programa DORA (1. poglavje) in izvajanja zdravstvenih storitev (2. poglavje).

Na področju izvajanja zdravstvenih storitev je program DORA v letu 2021 dosegel naslednje rezultate: potekal je na 22 mamografih, opravljenih je bilo **113.679 mamografij**, pri **668 ženskah so odkrili raka dojk**, udeležba žensk je bila **77, 2 %**. Leto 2021 je delo v presejalnih centrih potekalo v zaostrenih epidemioloških razmerah ob upoštevanju varovalnih ukrepov za preprečevanje širjenja novega koronavirusa. **Kazalniki kakovosti** programa DORA za leto 2020 izkazujejo, da program deluje v skladu s kazalniki, ki jih določajo evropske smernice kakovosti.

V letu 2021 so v programu DORA uvedli nekatere novosti na področju upravljanja, med drugim je bila sprejeta **Strategija programa DORA 2021-25**, ki jo je upravljavska enota na OI Ljubljana začeli izvajati. Na področju **strokovnega nadzora** so prvič izvedli presojo presejalnih centrov na terenu. Register in klicni center programa DORA je poslal skupaj **203.302** vabil, opomnikov in drugih obvestil ženskam. V letu 2021 so prvič organizirali **izobraževanje DORIN DAN**, skupaj so organizirali ali sodelovali na 25 izobraževalnih srečanjih. Na področju **komuniciranja** o programu DORA so dosegli naslednje rezultate: objavljenih je bilo 681 prispevkov v slovenskih medijih, prvič so izvedli donatorsko kampanjo ozaveščanja javnosti z oglaševanjem na plakatnih mestih. Aktivni so bili tudi na področju **raziskovanja**: objavili so 14 strokovnih prispevkov o programu DORA in sodelovali v 5 znanstvenih raziskavah.

1. Upravljanje programa DORA

Državni presejalni program za raka dojke DORA (v nadaljevanju: program DORA) je centralno voden presejalni program za zgodnje odkrivanje raka dojke, kamor so na mamografijo vabljeni ženske med 50. in 69. letom starosti. Nosilec in upravljaec programa DORA je Onkološki inštitut Ljubljana (v nadaljevanju: OI Ljubljana), zdravstvene storitve dodatne diagnostike izvajata presejalno-diagnostična centra na OI Ljubljana in v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor, slikanje ženskega poteka v presejalnih centrih v 16 javnih zdravstvenih zavodih (zdravstveni domovi, bolnišnice). Cilj programa DORA je zmanjšati umrljivost zaradi raka dojke med ciljno populacijo za 25–30 %.

Program DORA deluje od leta 2008 v skladu z Evropskimi smernicami za zagotavljanje kakovosti presejanja in diagnostike raka dojke (v nadaljevanju: Evropske smernice). Upravljanje in izvajanje zdravstvenih storitev programa DORA od leta 2019 opredeljujejo *Programske smernice programa DORA* (v nadaljevanju: Programske smernice). Organizacijo in dejavnosti programa DORA opredeljuje *Pravilnik o izvajanju presejalnih programov za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb in raka* (v nadaljevanju: pravilnik). Vodja programa DORA je od novembra 2020 mag. Kristijana Hertl, dr. med., specialistka radiologije.

1.1. Upravljanje programa DORA: organi programa

Tabela 1: Izvedeni sestanki organov programa DORA v letu 2021

Organi programa	Enota	Količina
Usmerjevalni odbor presejalnih programov	Izvedene seje	0
Strokovni svet programa DORA	Izvedene seje	3
Vodja programa - Kolegij	Izvedeni sestanki	38
Vodja programa - Presejalni centri	Izvedeni sestanki	19

1.1.1. Usmerjevalni odbor presejalnih programov

Usmerjevalni odbor presejalnih programov, ki ga v skladu s pravilnikom sklicuje Ministrstvo za zdravje, deluje kot nadzorni organ presejalnih programov za zgodnje odkrivanje raka. V letu 2021 se odbor ni sestel.

1.1.2. Strokovni svet

Strokovni svet programa DORA se je v letu 2021 sestel trikrat:

- na seji 10. 2. je obravnaval Letno poročilo za leto 2020 in plan za leti 2021 in 2022, ki sta bila nato v skladu s pravilnikom oddana Ministrstvu za zdravje in tudi ZZSZ,
- na seji 22. 3. je med drugim obravnaval in potrdil *Strategijo programa DORA 2021–25*,
- na seji 6. 12. pa je obravnaval in sprejel revizijo *Programskih smernic programa DORA* in se seznanil z aktivnostmi za uresničevanje ciljev Strategije programa DORA 2021–25.

1.1.3. Vodja programa DORA

Vodja programa DORA je mag. Kristijana Hertl, dr. med., ki v sodelovanju s sodelavci na OI Ljubljana skrbi za upravljanje in tekoče izvajanje programa ter doseganje zastavljenih ciljev, ki so bili opredeljeni v *Planu programa DORA 2021–2022* in v *Strategiji programa DORA 2021–25*. Zaradi zaostrenih epidemioloških razmer je izvajanje programa DORA potekalo v skladu s *Protokoli programa DORA za izvedbo delovnih procesov v času izrednih razmer*.

Kolegij

Kolegij je redni, načeloma tedenski, sestanek upravljalne enote programa DORA na OI Ljubljana. V letu 2021 so se sodelavci kolegija za nadziranje izvajanja programa in razrešitev odprtih vprašanj srečali 38-krat, sestanki so zaradi zaostrenih epidemioloških razmer potekali preko ZOOM-a. Članica kolegija je tudi vodja PDC v UKC Maribor.

Strategija programa DORA 2021–2025

Strategijo za naslednje 5-letno obdobje je potrdil Strokovni svet programa DORA na seji 22. 3., dopolnitve strategije je pred tem obravnavalo vodstvo OI Ljubljana, po sprejetju na Strokovnem svetu je potekal sestanek z Ministrstvom za zdravje 29. 3. Podporne službe OI Ljubljana so spomladi 2021 pripravile finančno oceno za uresničitev strategije. Cilji strategije so bili nato umeščeni kot cilji programa DORA v Državni program obvladovanja raka (DPOR) 2022–26.

Upravljanje in načrtovanje mamografij po presejalnih centrih

Program DORA je v letu 2021 potekal v **zaostrenih epidemioloških razmerah** in ob upoštevanju varovalnih protokolov za preprečevanje širjenja novega koronavirusa pri izvajanju programa tako pri osebju kot pri vključenih ženskah. S 15. 9. je bil pogoj PCT obvezen za vse nenujne zdravstvene storitve, tudi za izvedbo mamografije in dodatne diagnostike v programu DORA. Upravljalna enota programa DORA je ob tem pripravila obvestilo za ženske na spletnem mestu programa, to obvestilo je bilo vključeno postopoma tudi v vabilo, obveščeni so bili vsi presejalni centri.

V letu 2021 je bilo v skladu s *Strategijo programa DORA 2021–25* (specifični cilj 1, ukrep 2) uvedeno letno načrtovanje mamografij za vsak presejalni center. V ta namen je vodja Registra in klicnega centra DORA pripravila **letne načrte vabljenja in slikanja z dnevnimi urniki** ter koledar načrtovanih delovnih dni za vsak presejalni center za leto 2022, ki ga je vodja programa DORA z ekipo sodelavcev predstavila na sestankih s posameznimi presejalnimi centri.

Pregledi presejalnih centrov po prenovah prostorov

Upravljavska enota programa DORA je ob spremenjenih pogojih dela v presejalnih centrih opravila pregled in izpolnjevanje zahtev, ki so jih ti centri morali izpolnjevati ob priključitvi v presejalni program. V letu 2021 se je v nove prostore preselil dislociran presejalni center v SB Brežicah, ekipa programa DORA je opravila pregled centra 3. 3. Tudi v SB Izola so izvajanje presejalnih mamografij med marcem in novembrom 2021 začasno preselili, dokler niso prenovili stare prostore in namestili vanje nov mamograf. Ekipa programa DORA je na lokaciji pred začetkom slikanja žensk preverila skladnost prostorov, pridobitev ustreznih dovoljenj in delovanje mamografa ter povezave z informacijskim sistemom programa DORA 5. 3. in nato 22. 11. O spremembah so bile obveščene tudi ženske preko komunikacijskih kanalov programa.

Nadzor nad prekinitvami slikanja v programu DORA

Od januarja 2021 je bila uvedena nadgradnja beleženja prekinitev slikanja žensk v programu za vse lokacije, ki so vključene v program DORA, v novem interaktivnem orodju za beleženje podatkov.

Izvajanje dodatne diagnostike

Izvajanje dodatne diagnostike v programu DORA je v letu 2021 potekalo skladno s *Programskimi smernicami* v presejalno-diagnostičnima centroma (PDC) na OI Ljubljana in v UKC Maribor, pri čemer je delo potekalo tudi v skladu s *Protokoli programa DORA za izvedbo delovnih procesov v času izrednih razmer*.

Programske smernice programa DORA

Strokovni svet programa DORA, ki oblikuje in pripravlja *Programske smernice* kot osrednji dokument programa DORA, je dve leti po sprejemu (2019) potrdil revizijo dokumenta.

Aktivnosti v okviru Državnega programa obvladovanja raka (DPOR)

Program DORA je aktivno sodeloval pri sejah DPOR v letu 2021, prav tako so sodelavci pravočasno oddali v strategiji potrjene cilje za presejalni program, ki so vključene v DPOR 2022–26. Sodelavci so pripravili tudi poročila za DPOR, med drugim tudi o uresničevanju vseh treh zastavljenih ciljev v okviru [DPOR 2017–2021](#).

Sektor presejanja OI Ljubljana

V sodelovanju z Oddelkom za klinično genetiko OI Ljubljana in Državnim programom za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu ZORA so v letu 2021 potekale aktivnosti za vzpostavitev novega Sektorja presejanja na OI Ljubljana, v katerem bo enoten oddelek tvoril program DORA. Predlog za skupen sektor je bil umeščen tudi v predlagani *Pravilnik o notranji organizaciji OI Ljubljana*.

Presoja European Commission Joint Research Centre

Program Dora je jeseni 2021 pričel sodelovati v projektu *European quality assurance scheme for breast cancer services*, kjer se v različnih evropskih centrih za raka dojke preizkuša različne zahteve, ki naj bi jih v bodočnosti centri izpolnjevali za pridobitev ustreznega certifikata. Namen presoje je ugotoviti, katere parametre organiziranega presejalnega programa za zgodnje odkrivanje raka dojke je možno nadzirati in uvesti v praksi.

1.2. Strokovni nadzor

Evropske smernice kakovosti predvidevajo izvajanje strokovnega nadzora nad vsemi izvajalci, ki sodelujejo v presejalnem programu DORA, kar določajo tudi *Programske smernice*. Upravljalna enota programa DORA na OI Ljubljana kakovost nadzira na več ravneh: kakovost dela presejalnih centrov, kakovost dela osebja (radioloških inženirjev in radiologov), kakovost tehnične opreme in dogovorjene kazalnike kakovosti programa.

Tabela 2: Aktivnosti strokovnega nadzora nad kakovostjo dela in opreme v programu DORA v letu 2021

Vrsta strokovnega nadzora	Enota	Količina
Nadzor presejalnih centrov		
Strokovno poročilo o delu presejalnih centrov za 2020	Pripravljena poročila	13
Presoja presejalnih centrov na terenu	Izvedene presoje	2
Poročilo o opravljenem delu po mamografih	Pripravljena poročila	12
Poročilo o ustreznih ženskah	Pripravljena poročila	13
Nadzor radioloških inženirjev	Število ocenjenih mamografij	12.600
Strokovni nadzor radiologov	Ocena kakovosti za posameznega odčitovalca	17 x 2
	Pregledani testi	60

Tehnična kakovost mamografov	Pregledi na terenu	39
	Dnevni testi	3.777
Odpovedi slikanja	Odpadli dnevi slikanja	203,5

1.2.1. Strokovni nadzor presejalnih centrov

Strokovna poročila o delu presejalnih centrov

Upravljalna enota programa DORA je januarja 2021 pripravila Strokovna poročila o delu presejalnih centrov za vse delujoče centre programa v letu 2020 po vnaprej znanih sklopih podatkov in kazalnikov. Strokovna poročila za OI Ljubljana, ZD Ljubljana, BGP Kranj, SB Nova Gorica, SB Izola, ZD Novo mesto, UKC Maribor, ZD Maribor, SB Ptuj, SB Celje, ZD Celje, SB Murska Sobota in SB Slovenj Gradec so bila obravnavana na prvi seji Strokovnega sveta programa DORA v letu 2021 in nato poslana po pošti pristojnim osebam posameznih izvajalcev.

Presoja presejalnih centrov na terenu

V letu 2021 je bila prvič izvedena presoja presejalnih centrov na terenu, ki jo predvidevajo Programske smernice, in sicer v ZD Maribor in ZD Ljubljana. Presoja je pokazala ustreznost delovanja in organizacije navedenih presejalnih centrov. Po presoji je predvidena predstavitev poročila vodstvu ustanove.

Mesečna poročila o opravljenem delu po mamografih

Register in klicni center programa DORA je pripravljala mesečna *Poročila o opravljenem delu po mamografih*. Poročila omogočajo spremljanje števila vabljenih in slikanih žensk na ravni celotne Slovenije in po posameznem centru, število slikanih žensk na izmeno in odzivnost žensk v mesecu poročanja ter udeležbo žensk za trimesečno časovno obdobje.

Poročilo o ustreznih ženskah

Register in klicni center programa je pripravljala mesečna *Poročila o ustreznih ženskah*. Poročila omogočajo pregled nad številom žensk, ki čakajo na vabilo več kot 24 mesecev skupno za celo Slovenijo in po posameznem presejalnem centru. Po pregledu poročil vodja programa uvede dodatne ukrepe po presejalnih centrih, če je to potrebno.

1.2.2. Strokovni nadzor radioloških inženirjev – ocena kakovosti pozicioniranja dojk

OI Ljubljana izvaja redno ocenjevanje kakovosti pozicioniranja dojk pri diplomiranih radioloških inženirjih (DRI), ki izvajajo presejalne mamografije za program DORA na območju celotne Slovenije. V analiziranem obdobju od oktobra 2020 do septembra 2021 so **ocenili 101 DRI**. Ocenjeni so bili DRI iz vseh OE ZZS pri 13 izvajalcih. Pri tem je bilo pregledanih **3.060 mamografij**, kar pomeni, da je bilo ocenjenih **12.240 mamografskih slik**. Ocenijo se 30 naključno izbranih mamografij za vsakega DRI, manj pa v primeru daljše odsotnosti. Vsak DRI mora imeti vsaj 75 % slik stopnje 1 za vsako posamezno projekcijo, kar je tudi standard, povzet po evropskih smernicah. Stopnja 1 vsebuje vse tiste mamografske slike, ki so bodisi odlične bodisi dobre z manjšimi napakami, ki ne prekrivajo diagnostično pomembnih delov dojke (žlezno tkivo).

1.2.3. Strokovni nadzor radiologov

Poročilo o oceni kakovosti dela radiologa odčitovalca v programu DORA je bilo vsakemu posamezniku poslano 22. 1. in 30. 8. z namenom prikaza njegovih rezultatov odčitavanja v zadnjih pol leta.

V okviru pregledovanja učnih testov so radiologi v 2021 pregledali dve seriji po 60 mamografij.

1.2.4. Tehnična kakovost mamografskih aparatov

Tehnično kakovost mamografskih aparatov spremlja Zavod za varstvo pri delu (ZVD) s **polletnimi tehničnimi pregledi aparatov** in z **dnevnimi testi**. Dnevne teste izvajajo radiološki inženirji pred začetkom slikanja žensk na aparatih, in sicer s slikanjem dogovorjenega testnega fantoma, ki je isti na vseh aparatih od leta 2018. Sliko fantoma, poslano v DORA PACS, analizirajo s pomočjo aplikacije ORQA. Aplikacija samodejno zbere potrebne podatke in analizira sliko ter rezultate pošlje v bazo podatkov na ZVD. Aplikacija iz rezultatov testov izdela dnevno poročilo, ki ga dobi medicinski fizik (za vse aparate, ki so izvedli test), poleg tega se poročila za posamezne aparate z e-pošto pošljejo tudi odgovornim radiološkim inženirjem na aparatih.

Natančnejšo analizo dnevnih testov izvedejo na ZVD dvakrat letno, skupaj s tehničnim pregledom posameznega aparata. Pri tem lahko pričakovane in mejne vrednosti spremljanih parametrov kakovosti tudi prilagodijo trenutnemu stanju aparata. Pogosto se tudi zgodi, da je potrebno pričakovane in mejne vrednosti spremljanih parametrov popraviti tudi po izvedenih servisnih ali vzdrževalnih posegih na aparatih. V letu 2021 je bilo analiziranih **3.777 slik dnevnih testov aparatov**.

V letu 2021 je ZVD izvedel **39 tehničnih pregledov aparatov**, večino je bilo rednih. Izredni pregled aparata izvedejo po zamenjavi rentgenske cevi ali slikovnega sprejemnika. Gre za bistvena dela aparata, ki vplivata na kakovost mamografskih slik in tudi na obsevanost slikanih žensk.

1.2. Register in klicni center programa DORA

Tabela 3: Dejavnost Registra in klicnega centra programa DORA v letu 2021

Enota programa DORA	Aktivnost	Količina
Register in klicni center	Število žensk, ki so bile povabljene v 2021	144.583
	Število vseh vabil na presejanje, vključno z opomniki	203.302
	Število obvestil ženskam o normalnih izvidih mamografije	110.179
	Število odgovorjenih klicev	30.765
	Število neodgovorjenih klicev	10.846

Vabljenje žensk in klicni center programa DORA

Vabljenje žensk v program DORA poteka centralno s strani upravljalne enote na OI Ljubljana. Ženska prejme vabilo iz Registra in klicnega centra programa DORA na naslov stalnega ali začasnega (če stalnega nima) prebivališča tri tedne pred predvidenim terminom z datumom, uro in enoto presejalnega slikanja.

Register in klicni center programa DORA je v letu 2021 poslal **203.302 vabil** (za katerikoli krog slikanja, všteti so opomniki in vabila zaradi prestavitve, ista ženska lahko prejme več vabil) in **110.179 obvestil o normalnih izvidih mamografije**. Prvo vabilo v katerikoli krog presejanja je prejelo **144.583. žensk**. Ženske, ki se ne odzovejo na prvo vabilo, po štirih tednih prejmejo opomnik z novim datumom slikanja. Ženske, ki se ne odzovejo niti na vabilo niti na opomnik, prejmejo naslednje vabilo čez 2 leti (brez opomnika). 1.016 vabil se je vrnilo v Register in klicni center programa DORA zaradi neuspele vročitve (vrnjena pošta), tudi te ženske prejmejo ponovno vabilo čez 2 leti od predhodnega vabljenja (Tabela 4).

Tabela 4: Število poslanih pošte, obvestil in opomnikov, 2021.

leto	število poslanih pošte (vabila, opomniki, prestavitve naročil)	število poslanih obvestil	vrnjena pošta	število poslanih opomnikov*
2021	203.302	110.179	1.016	13.777

*Število poslanih opomnikov je podmnožica števila poslanih vabil.

Od maja 2020 dalje ženske poleg vabila in zloženke po pošti prejmejo tudi anketo o zdravstvenem stanju in privolitveno izjavo za sodelovanje, oboje zaradi ukrepov za zmanjševanje prenosa koronavirusa.

Izključitev žensk iz programa DORA je možna z izpolnitvijo posebnega obrazca za trajno izključitev, ki ga ženska na povpraševanje prejme s strani sodelavk v Registru in klicnem centru programa DORA, obrazci se hranijo. Izraženo voljo po izključitvi iz programa DORA zabeležimo v aplikacijo, take ženske ne vabimo več v program. V letu 2021 je 555 žensk želelo izključitev iz programa DORA. Ponovna vključitev v program je možna kadarkoli na pobudo ženske.

Od maja 2020 dalje ženskam z znanimi telefonskimi številkami pošiljajo SMS opomnike za presejalno mamografijo 2 dni pred terminom. Dnevno je tako poslanih okoli 500 SMS opomnikov. Na ta način obveščajo tudi o nepredvidenih izpadih slikanja.

Štiri sodelavke sprejemajo telefonske klice žensk (vprašanja v zvezi s presejanjem, naročila na mamografijo in prenaročila) vsak delavnik med 9. in 12. uro na brezplačni številki 080 27 28. V letu 2021 je bilo v času uradnih ur skupaj **odgovorjenih 30.765 klicev**, kar je povprečno 124 na dan ob 250 delovnih dnevih. Povprečna dolžina pogovora je znašala 2 minuti. V letu 2021 je bilo neodgovorjenih 10.846 klicev.

1.3. Izobraževanje

Tabela 5: Izvedena izobraževanja o programu DORA v letu 2021

Vrsta izobraževanja	Datum in kraj strokovne prireditve	Št. udeležencev	Trajanje v dnevih
Izobraževanja za sodelavce programa DORA po Sloveniji			
Multidisciplinarni tečaj	8. in 9. 6., ZOOM	33	2
Tečaj pozicioniranja	10. 6., ZOOM	15	1
Šola DORE	8. 3., 29. 3., 31. 5., 8. 11., ZOOM	157	1
Srečanje presejalnih centrov programa DORA	14. 6., ZOOM	31	1
Izobraževanja za ostalo javnost o programu DORA			
DORIN DAN	29. 11., ZOOM	98	1
Izobraževanja za strokovno javnost v Sloveniji	16. 2., 16. 3., 13. 5., 3. 6., 14. 10., 21. 10., 15. 11., 17. 11., 24. 11., ZOOM	1.400	8

Izobraževanja za drugo javnost v Sloveniji	19. 1., 11. 3., 17. 3., 22. 10., 3. 11., 30. 11., ZOOM	120	5
Izobraževanja za tujo strokovno javnost v tujini	22. 10., ZOOM	90	1
Mentorstvo, usposabljanje			
Praktično usposabljanje za radiologe: obravnave	4.–15. 1., OI Ljubljana	1	15
Praktično usposabljanje za radiološke inženirje: 3. del	Več terminov, OI Ljubljana, Mobilna en.	8	80
Praktično usposabljanje za administratorke: sprejem	22.–23. 11., OI Ljubljana	1	2
SKUPAJ	25 izobraževanj	1.954 udeležencev	117 dni

V letu 2021 so o programu DORA potekala številna izobraževanja za sodelavce programa DORA (skupaj 8) in dodatna usposabljanja tako radiologov kot radioloških inženirjev. V letu 2021 so bila kot novost uvedena kratka 2-urna izobraževanja za poglobljanje pridobljenih znanj v obliki spletnih webinarjev, imenovanih Šola DORE. Skupaj se je 3 srečanj udeležilo 157 slušateljev.

Večinoma po spletu so potekala tudi številna izobraževanja za strokovno in drugo javnost o programu DORA. V letu 2021 je prvič potekal DORIN DAN, ki je bil namenjen timom družinskih in ginekoloških ambulant z namenom spoznavanja programa DORA in povečevanja udeležbe žensk v programu. Prvega DORINEGA DNE se je udeležilo 98 slušateljev večinoma iz primarne ravni zdravstvenega varstva, ki so prihajali iz celotne Slovenije. Sodelavci programa DORA so sodelovali tudi na različnih vabljenih konferencah in predavanjih za strokovno javnost v Slovenij, kjer so predstavljali program DORA: skupaj je potekalo 8 takih srečanj za okoli 1.400 slušateljev. Prav tako so sodelavci programa DORA predavali na različnih vabljenih predavanjih za različne organizacije po Sloveniji, skupaj so izvedli 5 takih predavanj za 120 slušateljev.

V letu 2021 je redno potekalo mentorstvo in usposabljanje novih sodelavcev v programu DORA (radiologov, radioloških inženirjev in administratorok). Skupaj so na novo usposobili 10 zaposlenih v programu DORA.

1.5. Komuniciranje

Tabela 6: Rezultati komuniciranja o programu DORA v letu 2021

Vrsta komunikacijske aktivnosti	Enota	Količina
Medijske objave	zadetek (objava)	681
Tiskani mediji	članek	169
Elektronski mediji	prispevek (TV, RA)	36 (TV) 147 (RA)
Internet	zadetek (objava)	329
Sporočila za javnost (samostojno)	članek	7
Sporočilo za javnost (z drugimi organizacijami)	članek	19
Novice na spletnem mestu DORA	novica	43
Obiskanost spletnega mesta DORA		
Novičnik DORA	številka	6
Oglaševanje (jumbo plakat)	lokacija	12
Obiskanost spletnega mesta	uporabniki / število obiskov	7.928 / 33.796

V letu 2021 je bil program DORA omenjen v **681 medijskih prispevkih**, kar je primerljivo z številom objav v preteklih letih (leta 2020 701, leta 2019 660, leta 2018 705). Podobno kot leta 2020 je bil tudi v letu 2021 večji del komuniciranja programa DORA usmerjen v podporo delovanju programa v zaostrenih epidemioloških razmerah (covid-19) - obveščanje žensk glede zaščitnih ukrepov in izpolnjevanje pogoja PCT za udeležbo in osveščanje žensk o pomenu udeleževanja presejalnega programa za raka dojk tudi v času epidemije. Drugi večji del komunikacijske podpore je bil izveden za začetke oziroma zaključke posameznih krogov slikanj v mobilnih enotah programa DORA po Sloveniji ter tradicionalna komunikacijska podpora ob začetku rožnatega oktobra skupaj z Združenjem Europa Donna Slovenije. Letos smo prvič izvedli daljšo komunikacijsko kampanjo skupaj z lokalno skupnostjo Občino Trbovlje in njenimi lokalnimi partnerji pri osveščanju o raku dojk v mesecu oktobru, kjer smo za potrebe komuniciranja pripravili velik (jumbo) plakat in ga potem skupaj ob podpori podjetja Europlakat, d. o. o. objavili še na 10 lokacijah po Sloveniji, kar se je izkazalo za zelo učinkovito.

Največ medijskih objav je bilo v letu 2021 v **internetnih medijih (329)**, sledijo tiskani mediji (169), radio (147) in televizija (36).

Pomembnejše aktivnosti na področju komuniciranja v letu 2021 so bile:

- komunikacijska podpora delovanju programa DORA ob sprejetih vladnih ukrepih za preprečevanje širjenja okužbe z novim koronavirusom – nemoteno delovanje programa v 3. in 4. valu epidemije covid-19, uveljavljanje pogoja PCT za udeležbo v programu,
- osveščanje žensk o pomenu udeleževanja preventivne mamografije za zgodnje odkrivanje raka dojk tudi v času epidemije,
- komuniciranje zaključka in začetka slikanj žensk v mobilnih enotah po Sloveniji (Postojna, Vrhnika, Idrija, Kamnik),
- komuniciranje o opravljenih mamografijah v letu 2021 in številu odkritih rakov dojk,
- sodelovanje Katje Jarm, dr. med., vodje registra DORA, na novinarski konferenci Združenja Europa Donna Slovenije ob začetku rožnatega oktobra,
- skupni poziv presejalnih programov za raka k udeležbi tudi v času epidemije covid-19,
- priprava elektronskega novičnika za sodelavce programa DORA po Sloveniji (v letu 2021 kar 100% več kot v letu 2020, skupaj 6 števil),
- za vse ključne dogodke so bile pripravljene novice za spletno mesto programa DORA, skupaj 43 novic, ključne novice pa so bile objavljene tudi na spletnem mestu OI, Intranetu in v internem glasilu OI Onkoskop,
- priprava kompleksnejših odgovorov na vprašanja oz. pritožbe žensk v programu DORA (skupaj 11 odgovorov),
- umestitev posnetkov izobraževanj programa DORA na YouTube kanal OI (Dorin dan, Šola DORE),
- prenova zloženke za ženske v vseh jezikovnih različicah (slovenščina, madžarščina in italijanščina) in prvič tudi prevod zloženke v angleškem jeziku, ki je dostopna na angleškem spletnem mestu programa DORA,
- program DORA je prvič sodeloval z lokalno skupnostjo pri pripravi lokalne ozaveščevalne akcije ob začetku rožnatega oktobra; z občino Trbovlje so pripravili več člankov za objavo na občinski spletni strani in v drugih lokalnih medijih ter veliki jumbo plakat za oglasne prostore občine Trbovlje,
- vzpostavitev donatorskega sodelovanja s podjetjem Europlakat, d. o. o., ki je doniral 14-dnevne objave jumbo plakatov po različnih lokacijah (10) v Sloveniji z nekoliko nižjo udeležbo v programu DORA.

1.6. Raziskovanje

Tabela 7: Število raziskav in strokovnih objav o programu DORA v letu 2021

Tip raziskave / strokovne objave	Enota	Količina	Naslov raziskave ali prispevka
Raziskave o DORI v Sloveniji	Število raziskav	3	<i>Presečna raziskava ogroženosti z rakom dojk v Sloveniji, S-LYG in Vpliv covid-19 na onkologijo</i>
Raziskave o DORI v mednarodnem partnerstvu	Število raziskav v teku	5	<i>Eutopia East, Sodelovanje z IAEA, raziskavi QUARIS, doktorska raziskava, sodelovanje z EU Joint Research Center</i>
Izvirni znanstveni članek	Število objav	2	<i>Glej točko 1.6.2.</i>
Strokovni prispevek	Število objav	2	<i>Glej točko 1.6.2.</i>
Strokovni prispevek na konferenci	Število objav	6	<i>Glej točko 1.6.2.</i>

1.6.1. Raziskave

Podatki programa DORA so bili tudi v letu 2021 z upoštevanjem veljavnih raziskovalnih standardov in protokolov vključeni v nekatere domače in tuje raziskave. Upravljaljska enota programa DORA je začela pripravljati poseben SOP (standardni operativni postopek) za področje raziskav, kjer je natančneje opredeljen postopek za potrditev raziskav, ki uporabljajo podatke programa DORA. Prav tako je upravljaljska enota sporočila vodji Enote za raziskovanje OI Ljubljana nekatere dopolnitve protokolov za področje raziskav za celotni inštitut za primer, ko se izvajajo raziskave, ki se dotikajo podatkov programa DORA.

Raziskave o programu DORA v Sloveniji:

- *Presečna raziskava ogroženosti z rakom dojk v Sloveniji* – v letu 2021 so bili vsem ženskam, starim 50 let, skupaj s prvim vabilom v program DORA iz Klicnega centra DORA poslani vprašalniki o ogroženosti z rakom dojk (okoli 13.000 vprašalnikov),
- sodelovanje v projektih OIL: S-LYG in Vpliv covid-19 na onkologijo.

Raziskave o programu DORA v mednarodnem partnerstvu:

- sodelovanje v projektu EUTOPIA East,
- sodelovanje z IAEA (International Atomic Energy Agency) pri izgradnji mednarodnega atlasa o raku dojk,
- doktorska naloga kandidatke na Univerzi Erasmus Rotterdam,
- sodelovanje pri raziskavi QUARIS (predhodno FWO-ARRS),
- European Commission Joint Research Center: sodelovanje pri validaciji podatkov o organizaciji presejalnega programa v Sloveniji.

1.6.2. Strokovne objave o programu DORA

Izvirni znanstveni članki:

- Jarm, K., Kadivec, M., Šval, C., Hertl, K., Primic-Žakelj, M., Dean, P.B., Karsa, L. von, Žgajnar, J., Gazić, B., Kutnar, V., Zdešar, U., Kurir-Borovčič, M., Zadnik, V., Josipović, I. and Krajc, M., 2021. Quality assured implementation of the Slovenian breast cancer screening programme. *PLoS one [Elektronski vir]*, [online] 16(10), pp.1–16. Available at: <doi:10.1371/journal.pone.0258343>.
- Zielonke, N., Geuzinge, A., Heijnsdijk, E.A.M., Heinävaara, S., Senore, C., Jarm, K., De Koning, H.J. and Ravesteyn, N.T. van, 2021. Extending age ranges in breast cancer screening in four European countries : model estimations of harm-to-benefit ratios. *Cancers [Elektronski vir]*, [online] 13(13), pp.3360-1-3360–11. Available at: <doi:10.3390/cancers13133360>.

Drugi strokovni prispevki:

- Novak-Mlakar, D., Kofol-Bric, T., Ivanuš, U. and Jarm, K., 2021. Presejalni programi za zgodnje odkrivanje raka - programi Svit, ZORA, DORA. In: P. Vračko and U. Kolar, eds. *Dosežki v javnem zdravju v Sloveniji*, Dosežki v javnem zdravju v Sloveniji. Nacionalni inštitut za javno zdravje.p.96.
- Hafner, A., Letnar Žbogar, N., Vračko, P., Ivanuš, U., Mihevc Ponikvar, B., Učakar, V., Skaza, A., Grgič-Vitek, M., Krošel, M., Novak-Mlakar, D., Vrbovšek, S., Stanojević-Jerković, O., Truden-Dobrin, P., Leskovšek, E., Jarm, K. and Krajc, M., 2021. Disease prevention, including early detection of illness : EPHO 5. In: P. Vračko, E. Murko and V. Kerstin Petrič, eds. *Essential public health operations in Slovenia [Elektronski vir] : key findings and recommendations on strengthening public health capacities and services*, Essential public health operations in Slovenia [Elektronski vir] : key findings and recommendations on strengthening public health capacities and services. [online] World Health Organization, Regional Office for Europe.pp.19-21,. Available [online](#).

Strokovni prispevki na konferencah:

- Hertl K, Kurir-Borovčič M, Jarm K, Kutnar V, Kadivec M.: Zasnova, delovanje in izzivi presejalnega programa Dora. In: Novaković S, Zakotnik B, Žgajnar J, Duratović Konjević A, eds. 33. *Onkološki Vikend : Državni Presejalni Programi v Onkologiji Danes, Jutri : Zbornik : Ljubljana, 9. Oktober 2020, Domus Medica.* 33. onkološki vikend : državni presejalni programi v onkologiji danes, jutri : zbornik : Ljubljana, 9. oktober 2020, Domus Medica. Kancerološko združenje Slovenskega zdravniškega društva; Onkološki inštitut; 2020:27-32.
- Hertl K: Strategija razvoja državnega presejalnega programa za raka dojg : možnosti individualnega presejanja. Borštnar S, Kovač A, eds. *Teme iz zgodnjega odkrivanja in kirurgije raka dojg.* Published online 2021:1-6.
- Vrhovec M. Vpliv gostote žleznega tkiva dojg na oceno ogroženosti z rakom. Borštnar S, Kovač A, eds. *Teme iz zgodnjega odkrivanja in kirurgije raka dojg.* Published online 2021:1-6.
- Jarm, K., Kurir-Borovčič, M., Hertl, K., Vrhovec, M., Škrbec, V. and Kutnar, V., 2021. Državni presejalni program za raka dojg Dora in COVID-19 = Slovenian breast cancer screening programme and COVID-19. In: B. Gabrovec, I. Eržen, A. Skaza, M. Fafangel, M. Vrdelja and Š. Selak, eds. *Javno zdravje in COVID-19 [Elektronski vir] : znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 29. september 2021 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov, Javno zdravje in COVID-19 [Elektronski vir] : znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 29. september 2021 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov.* [online] Nacionalni inštitut za javno zdravje.pp.116–122.
- Jarm, K., Novak-Mlakar, D., Ivanuš, U., Kofol-Bric, T., Šinkovec, A., Florjančič, M. and Batista, K., 2021. Zdrava izbira - organizirana presejanja za raka v Sloveniji. In: M. Krajc and N. Rotovnik-Kozjek, eds. *Zdrav življenjski slog in rak : XXIX. seminar 'In memoriam dr. Dušana Reje' : Ljubljana, 21. oktober 2021, Zdrav življenjski slog in rak : XXIX. seminar 'In memoriam dr. Dušana Reje' : Ljubljana, 21. oktober 2021.* Zveza slovenskih društev za boj proti raku; Onkološki inštitut.pp.107–129.
- Kurir-Borovčič, M., Hertl, K., Jarm, K., 2021. Programske smernice DORA. Ivanuš, U. (Ed.). (2021). 11. *izobraževalni dan programa ZORA z mednarodno udeležbo : virtualni kongres, 17. november 2021 : zbornik prispevkov* (p. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (132)). Onkološki inštitut. <https://zora.onko-i.si/za-stroko/izobrazevanja>

Samostojni strokovni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji:

Diplomsko delo o programu DORA:

- Blažun, Z. and Gartner, K., 2021. *Ozaveščenost zaposlenih na Zdravstveni fakulteti o presejalnem programu DORA : diplomsko delo = Awareness of employees at the Faculty of Health Sciences about the screening program DORA*. Ljubljana: [Z. Blažun; K. Gartner].

2. Zdravstvene storitve v programu DORA: rezultati strokovnega dela

Tabela 8: Povzetek osrednjih podatkov o zdravstvenih storitvah programa DORA v letu 2021

Kategorija	Vrednost
Število slikanih žensk	113.679
Število povabljenih žensk na mamografijo	144.583
Udeležba v programu DORA	77,2 %
Število žensk na konsenz konferencah	11.303
Število žensk na dodatnih obravnavah	3.339
Število žensk z odkritim rakom dojke	668
Število v program vključenih mamografov	22

Evropske smernice za zagotavljanje kakovosti v presejanju za raka dojke¹ definirajo in določajo željene in ciljne vrednosti kazalnikov kakovosti, ki naj bi jih vsak presejalni program za raka dojke spremljal in dosegal. V Registru in klicnem centru DORA redno spremljajo kakovost programa DORA na osnovi teh vnaprej določenih kazalnikov.

2.1. Pokritost programa DORA in lokacije izvajanja v letu 2021

Program DORA je leta 2021 potekal na **22 digitalnih mamografskih aparatih** v vseh desetih območnih enotah ZZZS (Celje, Koper, Krško, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto in Ravne na Koroškem).

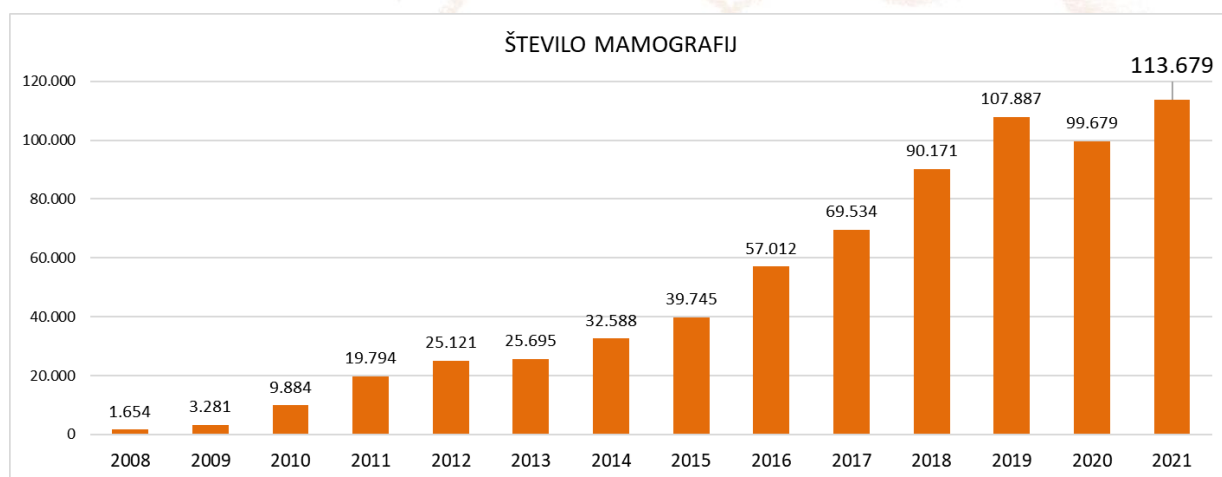
Presejalno slikanje se je izvajalo na že obstoječih enotah na OI Ljubljana (trije stacionarni mamografi in tri mobilne enote – na lokacijah Ljubljana, Litija, Vrhnika, Kamnik, Idrija ter Jesenice), v ZD Ljubljana, ZD Domžale, SB Trbovlje, ZD Maribor, UKC Maribor (le nekajkrat tudi na drugem digitalnem mamografu v UKC MB), SB Ptuj, SB Izola, SB Nova Gorica, BGP Kranj, ZD Novo mesto, SB Murska Sobota, SB Slovenj Gradec, SB Celje, ZD Celje in SB Brežice.

¹ Evropske smernice kakovosti: Perry N, Broeders M, de Wolf C, Tömborg S, Holland R, von Karsa L, Puthaar E (eds) *European Guidelines for Quality Assurance in Breast Cancer Screening and Diagnosis. Fourth Edition. 2004.*

2.2. Število mamografij

V letu 2021 je bilo v programu DORA opravljenih **113.679** presejalnih mamografij.

Slika 1: Število slikanih žensk v programu DORA po letih od 2008 do 2021.

2.3. Udeležba v programu DORA

Udeležbo v programu DORA merimo kot odstotek vabljenih žensk v določenem obdobju, ki so se kadarkoli za ta krog vabljenja udeležile presejalnega slikanja. Za uspešnost programa in doseg dolgoročnega cilja je pomembno, da se presejalnega slikanja udeleži vsaj 70 % ciljne populacije, kar je predpisana vrednost po evropskih smernicah, ciljna vrednost po evropskih smernicah je udeležba, večja kot 75 %.

Skupna udeležba v programu DORA od začetka presejanja 2008 do konca leta 2021 znaša **74,9 %**.

V letu 2021 je bila skupna udeležba žensk 77,2 % (v letu 2020 je bila 74,3 %). Udeležba bo še nekoliko večja zaradi žensk, ki so bile povabljene v letu 2021, pa so se prenaročile in bodo slikane v letu 2022.

V tabeli 8 so podatki o udeležbi glede na območne enote ZZZS. Zaradi boljše preglednosti so krogi slikanja razdeljeni na prvega in na nadaljnje. Nadaljnji krogi so vsi krogi, razen prvega – pomeni, da je bila ženska v programu DORA slikana več kot enkrat. V OE Ljubljana je v 2021 za nekatere ženske potekal že sedmi krog slikanja, v OE Maribor peti, v ostalih OE pa je število krogov odvisno od leta uvedbe presejalnega programa DORA.

Udeležba je v prvem presejalnem krogu nekoliko manjša kot v nadaljnjih in je to značilno za vse slovenske območne enote. Delež žensk, povabljenih na prvo mamografsko slikanje med vsemi povabljenimi ženskami, je znašal 24,5 %;

sem so vštete tudi ženske, ki se še nikoli niso udeležile presejalnega programa DORA, so pa prejele že več vabil (neodzivnice) in predstavljajo nekaj več kot polovico vseh žensk, povabljenih v prvi presejalni krog. Delež žensk, ki so prvič povabljene v program DORA (ker so v 2021 dopolnile 50 let), med vsemi povabljenimi znaša okoli 10 % in je odvisen od velikosti generacije.

Tabela 9: Udeležba* v programu DORA po krogih slikanja in območnih enotah ZZZS v letu 2021 (za ženske, ki so bile vabljene na slikanje v obdobju 1. 1. 2021–31. 12. 2021). Podatki na dan 14. 01. 2022.

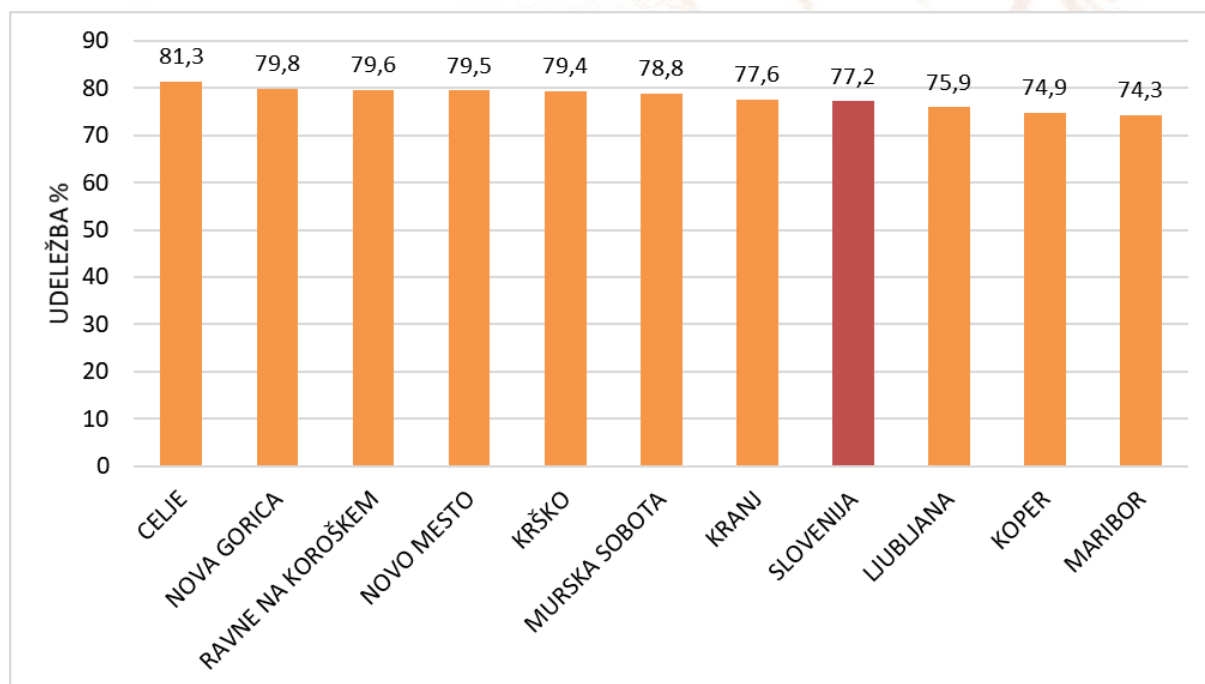
Številka presejalnega kroga	OE ZZZS	Število povabljenih žensk	Število slikanih žensk	Udeležba (%)	
prvi	CELJE	2.944	1.422	48,3	
	KOPER	2.026	754	37,2	
	KRANJ	3.417	1.410	41,3	
	KRŠKO	1.251	529	42,3	
	LJUBLJANA	11.266	4.387	38,9	
	MARIBOR	5.975	2.232	37,4	
	MURSKA SOBOTA	2.402	906	37,7	
	NOVA GORICA	1.713	744	43,4	
	NOVO MESTO	1.859	831	44,7	
	RAVNE NA KOROŠKEM	2.636	1.184	44,9	
	VSOTA	35.489	14.399	40,6	
	nadaljnji	CELJE	10.391	9.422	90,7
		KOPER	5.207	4.661	89,5
KRANJ		10.292	9.225	89,6	
KRŠKO		3.573	3.300	92,4	
LJUBLJANA		35.405	31.037	87,7	
MARIBOR		17.274	15.032	87,0	
MURSKA SOBOTA		7.485	6.881	91,9	
NOVA GORICA		5.501	5.013	91,1	
NOVO MESTO		6.327	5.676	89,7	
RAVNE NA KOROŠKEM		7.639	6.992	91,5	
VSOTA		109.094	97.239	89,1	
SKUPAJ			144.583	111.638	77,2

* Pričakujemo še nekoliko višjo udeležbo na račun žensk, ki so bile povabljene v letu 2021, pa so se prenaročile in bodo slikane v letu 2022.

Skupna udeležba v programu DORA je bila v 2021 nad sprejemljivo vrednostjo tega kazalnika, ki je predpisana v evropskih smernicah, in sicer 77,2 %. 24,5 % vseh vabljenih žensk je bilo vključenih v prvi presejalni krog; v tej skupini so 50 let stare ženske, dolgotrajne neodzivnice in v manjši meri ženske, ki si na novo uredijo stalno ali začasno prebivališče v Sloveniji; udeležba slednjih dveh skupin žensk je majhna, do 20 %.

V prvem presejalnem krogu je udeležba majhna, predvsem zaradi neodzivnic, ki se ne udeležujejo presejanja in so ob ponovnem vabljenju uvrščene v kategorijo prvič vabljenih žensk. Pričakovana udeležba pri neodzivnicah je namreč precej nižja kot pri ženskah, ki so prvič povabljene v presejanje, ko dosežejo ustrezno starost za vključitev v presejalni program. Pri slednjih je udeležba okoli 65 –70 %; manjša je zaradi različnih vzrokov, med drugim zaradi predhodno opravljene mamografije zunaj programa DORA; ženska, ki dobi vabilo programa DORA, je bila lahko že slikana pred manj kot enim letom izven programa, ko še ni prejela vabila DORA.

Slika 2: Graf udeležbe po območnih enotah ZZZS (za ženske, ki so bile vabljene na slikanje v obdobju 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021). Podatki na dan 14. 1. 2022.

Na sliki 2 je prikazana skupna udeležba v posameznih območnih enotah ZZZS ne glede na krog slikanja. V vseh območnih enotah je bila udeležba nad 70 %, v večini že nad 75 %, kar je tudi željena vrednost po evropskih smernicah.

2.4. Konsenz konference in nadaljnja obravnava letu 2021

Konsenz

V Sloveniji poteka presejanje z dvojnimi neodvisnim odčitavanjem, saj vsako mamografsko sliko neodvisno drug od drugega odčitata dva radiologa. Kadar vsaj eden od njiju označi sumljivo spremembo na mamografski sliki, te slike skupaj z obema radiologoma odčitovalcema pregleda še tretji, odgovorni (nadzorni) radiolog, na konsenzu. Odčitavanje in konsenz potekata enako za vse lokacije izvajanja programa DORA.

V okviru konsenza se obravnava 5–15 % slikanih žensk, odvisno od izkušenosti radiologov odčitovalcev in presejanosti populacije; v nadaljnjih krogih je možna primerjava z mamografskimi slikami iz predhodnih slikanj. Na konsenzu so v letu 2021 obravnavali povprečno 10 % slikanih žensk; v prvem presejalnem krogu okoli 30 % slikanih žensk, v nadaljnjih krogih pa okoli 7 %.

Nadaljnja obravnava

Poleg udeležbe je pomemben kazalnik kakovosti programa odstotek vabljenih na nadaljnjo obravnavo oziroma dodatno diagnostiko («recall rate») zaradi sumljivih sprememb, ki sta jih odčitovalca odkrila na presejalni mamografiji oz. po konsenzu. Željene in ciljne vrednosti predpisujejo evropske smernice, v prvem krogu presejanja naj bi bil ta odstotek pod 7 % (ciljna vrednost < 5 %), v nadaljnjih krogih pa naj bi dosegal vrednosti pod 5 % (ciljna vrednost < 3 %).

V programu DORA so v letu 2021 med ženskami, ki so se prvič udeležile presejalnega slikanja, na **nadaljnje obravnave povabili 10 % žensk**, med ženskami iz nadaljnjih krogov pa **2 % slikanih žensk**. Ker je nadaljnja obravnava del presejalnega procesa za odkrivanje raka dojke, je udeležba žensk skoraj 100-% (v letu 2021 99 %).

Od vseh slikanih žensk v letu 2021 smo na **nadaljnje obravnave povabili 3.339 žensk**, 23 se jih obravnav do konca leta 2021 še ni udeležilo. Pri veliki večini žensk (92 %) na nadaljnji obravnavi opravimo dodatno usmerjeno mamografijo. Pri nekaterih je za potrditev normalnega rezultata mamografije dovolj primerjava s starimi mamografskimi slikami. Ultrazvočno preiskavo je imelo 72 % žensk na nadaljnji obravnavi, 30 % pa igelno biopsijo (invazivna diagnostika). Tako je bila invazivna diagnostika opravljena pri nekaj manj kot 1 % vseh slikanih žensk.

Ženske iz območnih enot ZZZS Maribor, Murska Sobota, Ravne na Koroškem in Celje so bile na nadaljnje obravnave vabljene v PDC UKC Maribor, ostale v PDC na OI Ljubljana.

2.5. Raki, odkriti v presejalnem programu DORA

Več rakov odkrijejo med ženskami, ki se prvič udeležijo presejanja, med njimi odkrijejo nekaj manj kot sedem rakov na 1.000 slikanih žensk. Pri ženskah, ki se udeležujejo že nadaljnjih krogov presejanja, se stopnja odkrivanja rakov zmanjša, ker je vedno več žensk že opravilo presejalno mamografijo vsaj enkrat ali celo večkrat. V letu 2021 je bil odkriti rak pri 668 ženskah, 395 v PDC OI Ljubljana in 273 v PDC UKC Maribor.

Tabela 10: Število žensk z rakom dojke, odkritim v presejanju, po letih od 2008 do 2021.

LETO	ŠTEVILO ŽENSK Z ODKRITIM RAKOM DOJK
2008	13
2009	28
2010	79
2011	143
2012	201
2013	163
2014	187
2015	249
2016	372
2017	436
2018	544
2019	625
2020	600
2021	668
SKUPAJ	4.308

Podatki na dan 13.1.2022.

2.7. Kazalniki kakovosti

Kazalniki kakovosti so zaradi popolnosti podatkov predstavljeni z enoletnim zamikom, saj so prikazani podatki za kohorto žensk vabljenih v presejalni program v določenem koledarskem letu, za ženske vključene v zadnjem delu leta pa celotna obravnava še ni zaključena znotraj koledarskega leta.

Kratkoročni kazalniki v Tabeli 11 prikazujejo postopke med potekom presejanja in rezultate presejanja v kohorti žensk, ki so bile **vabljene na slikanje v obdobju 1. 1.–31. 12. 2020**. Udeležba žensk v presejanju leta 2020 je bila 75,5 %, na

nadaljnje preiskave so povabili 3,2 % slikanih žensk, raka dojke so med prvič presejanimi ženskami odkrili pri sedmih ženskah na 1.000 slikanih, v nadaljnjih krogih pa pri petih ženskah na 1.000 slikanih.

Tabela 11: Kazalniki kakovosti programa DORA (za ženske, ki so bile vabljenе na slikanje v obdobju 1. 1. 2020 – 31. 12. 2020. Podatki na dan 18.1.2022.

KAZALNIK KAKOVOSTI	Vrednost v programu DORA 2020	Vrednost		
		sprejemljiva v EU smernicah	Cilj v EU smernicah	
Delež vabljenih žensk, ki so se udeležile presejalne mamografije	75,5 %	> 70 %	> 75 %	
Delež slikanih žensk za nadaljnjo obravnavo	prvi presejalni krog	7,5 %	< 7 %	< 5 %
	nadaljnji presejalni krogi	1,9 %	< 5 %	< 3 %
Delež žensk, ki so se udeležile nadaljnje obravnave	prvi presejalni krog	99,3 %	ni določena	
	nadaljnji presejalni krogi	99,7 %		
Delež invazivnih rakov	72,8 %	90%	80 - 90 %	
Stopnja odkrivanja rakov dojke (na 1.000 slikanih žensk)	prvi presejalni krog	6,6	6,8 / 1.000	> 6,8 / 1.000
	nadaljnji presejalni krogi	5,2	3,4 / 1.000	> 3,4 / 1.000
Delež v presejanju odkritih invazivnih rakov, ki so ≤ 10 mm	prvi presejalni krog	41,7 %	ni določena	
	nadaljnji presejalni krogi	43,9 %		
Delež v presejanju odkritih invazivnih rakov, ki so < 15 mm	65,7 %	50%	> 50 %	
Časovni interval med presejalnim slikanjem in rezultatom presejalne mamografije	2,5 delovnih dni	15 delovnih dni	10 delovnih dni	
Časovni interval med predoperativno konferenco in datumom za operacijo	22,2 delovnih dni	15 delovnih dni	10 delovnih dni	

Delež majhnih rakov (manjših od 1 cm), odkritih v presejanju, je bil 43 %, kar je nad vrednostjo, ki jo predpisujejo evropske smernice. 27 % v presejanju odkritih rakov je bilo neinvazivnih (in situ). Ženske so dovolj hitro obveščene o rezultatih testa in rezultatih nadaljnjih preiskav. Na operativni poseg so čakale povprečno 22 delovnih dni, kar je enako kot v letu 2019.